

## Плімутрок і род-айленд – породи курей комбінованого напрямку продуктивності

М'ясо-яєчні кури у сучасному промисловому птахівництві цінуються за такі якості, як здатність ефективно виконувати функції материнських ліній і форм у м'ясних кросах. Особливої уваги заслуговує висока несучість птиці; конкурентоздатність серед яєчних курей, які відкладають яйця з пігментованою шкаралупою; присутність, в окремих порід, генів-маркерів, пов'язаних зі статтю, що надає можливість сортувати курчат за статтю у добовому віці; спокійний темперамент та стресостійкість.

Найбільш поширені м'ясо-яєчні породи селекціонують за двома напрямами: одну групу птиці удосконалюють для використання у м'ясних кросах, а другу (тієї ж породи) – у яєчних.

Серед м'ясо-яєчних порід особливої уваги заслуговує порода **плімутрок**. На першій американській птахівничій виставці у Бостоні в 1849 році було вистав-

лено декілька великих курей зі смугастим (зозулястим) забарвленням оперенням. У курей був характерний великий візерунок оперення, який більше нагадував шкалу якогось приладу, ніж смужки на пір'ї. Ці "смугасті кури" були виведені з таких порід як ява, домініканські, брама і кохінхіни. У створенні та вдосконаленні плімутроків дещо пізніше приймали участь такі породи як лангшан, чорні іспанські, смугасті домініканські і леггорн. Через 20 років птиця під назвою "плімутрок покращений" була представлена на виставці у м. Ворчестер (штат Массачусетс, США). Назва породи походить від міста Плімут у поєднанні з англійським словом *rock* – гори, скали – і означає "твердий, як скала, непохитний", цим самим вказуючи на міцний і компактний екстер'єр курей.

Порода курей плімутрок у 1874 році внесена до американського "Стандарту досконалості". З

Німеччини перші плімутроки, у 1880 році, були завезені до Англії, а у 1882 році – до Голландії. У 1889 році в Англії на шоу "Кришталевого Палацу" було виставлено 170 смугастих курей. У 1906 році цих курей у Німеччину завозили безпосередньо із США. У 1909 році порода офіційно визнана в Німеччині. У Росію плімутроків завезли у 1911 році, тоді і був розроблений відповідний стандарт на цю породу.

Усього відомо 8 кольорових популяцій породи плімутрок. Але найбільшого поширення набула біла популяція. Біле оперення виникло, за одними припущеннями, у результаті схрещування з леггорнами, за іншими – як мутація. Можливо і те, й інше, оскільки в окремих випадках біле забарвлення домінуюче, а в інших – рецесивне, а за третьою версією – пов'язано з геном сріблястості. Білих плімутроків використовують у якості материнської форми в м'ясних кросах курей.



*Плімутрок смугастий*

Основне забарвлення оперення у смугастих плімутроків – чорне з зеленуватим полиском. Смужки цього кольору чергуються з ніжно-сіро-блакитними смужками, розташованими упоперек усього тулуба. Кінчики пір'їн чорні. Співвідношення чорних і сіро-блакитних смужок у півнів – 1:1, а в курок – 2:1, тому складається враження, що курки темніші за півнів. На махових пір'їнах смужки ширші, але це відповідає вимогам міжнародного стандарту.

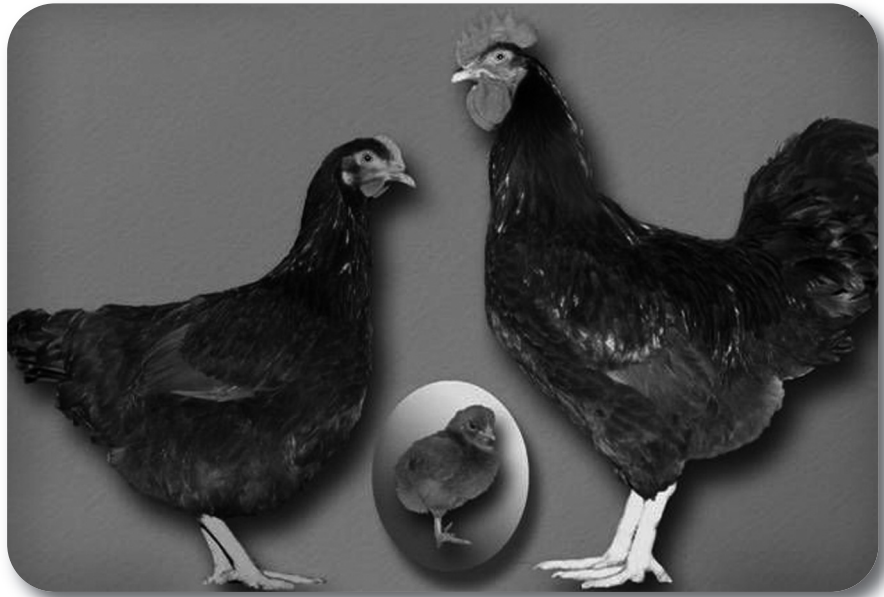
Ген К, який відповідає за швидкість оперення, в окремих кросах використовують для сортування курчат за статтю. Усе це робить плімутроків найпоширенішою породою світу серед м'ясо-яєчних порід, а це, у свою чергу, сприяє її генетичному різноманіттю і селекційному прогресу.

Породні ознаки білих плімутроків: голова доволі мала, невеликий листоподібний стоячий гребінь, сережки помірно довгі, вухні мочки червоні. Очі великі, червоно-помаранчевого кольору. Дзьоб короткий, міцний, жовтого кольору. Шия помірно довжини з густим оперенням. Тулуб довгий, широкий та глибокий, груди добре заокруглені, спина широка, трохи піднята спереду. Ноги широко поставлені, голіжки середньої довжини, плесна міцні, але не грубі, жовтого кольору. Оперення щільно прилягає до тулуба. Жива маса півнів – 3,2-3,7 кг, курок – 2,7-3 кг. Несучість – 165-180 яєць, маса яєць 55-60 г, забарвлення шкаралупи – від світло- до темно-коричневого. Добові курчата мають біле або світло-жовте забарвлення пуху. Кури витривалі, добре акліматизуються. Однією з особливостей плімутроків є короткий дзьоб жовтого кольору.

**Род-айленд (род-айланд)** – м'ясо-яєчна порода курей, існує білий та червоний род-айленд.

Кури породи червоний род-айленд були виведені у США упродовж 1840-1850 років у штатах Род-айленд і Массачусетс.

Американські селекціонери штату Род-Айленд (США) надавали



**Род-айленд**

перевагу домашнім курям з темно-червоним забарвленням оперення. У зв'язку з цим вони розводили переважно червонопері азіатські породи, які були завезені з Індії і Китаю. Кращих місцевих безпородних курей схрещували з шанхайськими половими і малайськими червоно-бурими півнями, для отримання курей, які несуть коричневі яйця, за які покупці в Босстоні платили великі гроші. Ці кроси червоних курей називали "Джон Маккомбер", або "Вільям Трипп Фул". У 1880 році вперше була використана назва "червоний род-айленд". У 1904 році цей різновид курей з простим листоподібним гребенем був внесений до американського "Стандарту досконалості".

Птиця має глибокий та широкий тулуб, невеликий листоподібний гребінь, червоні вухні мочки, недовгий хвіст, який розташований до тулуба під кутом 40-50°. Колір оперення темно-червоний, пір'я хвоста чорне з зеленуватим полиском. Жива маса курок – 2,2-2,6 кг, півнів – 3-3,5 кг. Несучість курей – 230-240 яєць, середня маса 1 яйця – 58-62 г, статевій зрілості кури досягають у 160-180-добовому віці. Колір шкаралупи яєць коливається від світло- до темно-коричневого та червоно-бурого. Добові курчата мають червоне забарвлення пуху.

До нашої країни кури породи

род-айленд червоний завезені у 1925-1928 роках із США, Великобританії та Данії. У 50-х роках ХХ століття червоні род-айленди становили 15% усієї промислової птиці Європи.

Кури породи білий род-айленд відрізняються від червоного лише кольором оперення. Кури цієї породи теж відкладають яйця з коричневою та червоно-бурою шкаралупою. Курчата у добовому віці мають жовте забарвлення пуху. Білі род-айленди у сучасних колорсексних кросах використовуються в материнських вихідних лініях, а червоні род-айленди – у батьківських.

М'ясо-яєчні породи курей для виробництва харчових яєць та м'яса у наш час спеціалізованими птахопідприємствами не використовуються через їх меншу продуктивність порівняно з птицею яєчних і м'ясних кросів. Їх розводять лише в окремих племптахорепродукторах II порядку для забезпечення фермерських та присадибних господарств добовим молодняком. У фермерських і присадибних господарствах із задоволенням розводять курей саме м'ясо-яєчних порід, оскільки вони невибагливі до умов утримання та годівлі.

**С.М. Базиволяк**, кандидат сільськогосподарських наук, доцент Національний університет біоресурсів і природокористування України